عکس‌ها: سجاد صفری

صندوق‌های بازنشستگی و ناترازی بانک‌ها. این سه ناترازی تورم را تقویت می‌کند. تورم با دستور حل نمی‌شود. ممکن است کسی بگوید دستور دادم که فلان چیز گران نشود. در صورتی که تورم منتظر دستور و توصیه و قانون نیست. عواملی هست که تورم را به وجود می‌آورد و آن عوامل را باید حل کرد. نه اینکه مجلس قانون تصویب کند که در سال ۱۴۰۴ تورم باید ۱۰ درصد بشود. این مصوبه تأثیری ندارد. تورم راه خودش را می‌رود و عوامل اقتصادی فرآیندهای خاص خودشان را دارند.

آقای باهنر! شما به موارد اساسی تصمیم‌گیری مانند سیاست خارجی و مانند اینها اشاره کردید که قابل درک بود. اما الان حتی در مسأله‌ای مانند قانون عفاف و حجاب هم این انتقادها را شاهد هستیم. اساساً به نحوه تصویب قانون عفاف و حجاب، آن هم در کمیسیون و مطابق اصل ۸۵ انتقادهای زیادی وارد شد. بعد از تصویب هم انتقادهای جدی و متعددی را مطرح کردند. اما نکته اینجاست که این انتقادها و مشکلات ناظر بر این قانون اساساً ناشی از همین نوع تصمیم‌گیری است تا آنجا که دیدیم نهادی مانند شورای عالی امنیت ملی ابلاغ این قانون را متوقف کرد. عده‌ای از نمایندگان هم معترضند که آقای قالیباف! چه نشسته‌ای که جایگاه و شأن مجلس دارد به باد می‌رود. آیا همان دیدگاهی را که درباره سیاست خارجی و مانند اینها دارید که نمی‌شود کار را یکسره به مجلس سپرد، به مسأله این قانون هم قابل تعمیم است؟

اگر کسی به توصیه‌های مقام معظم رهبری توجه کرده باشد، درمی‌یابد که ایشان همواره تأکید دارند نباید جامعه را دوقطبی کنیم. پیرامون اینکه باید وضع اقتصاد کشور بهتر شود، هیچ وقت دوقطبی ایجاد نمی‌شود. چون همه معتقدند این وضع باید بهتر شود. مگر اینکه کسی ضد نظام باشد و بگوید هر چه بدتر شود بهتر است. عموم مردم خواهان بهتر شدن وضع معیشتی‌شان و بهبود اقتصاد کشور در سطح کلان هستند. اما مسأله حجاب متضمن ایجاد دوقطبی است. من اصلاً نمی‌خواهم وارد مسائل شرعی شوم و اینکه حجاب چند درصد از دین ماست. آیا برای خاطر حجاب یا فیلترینگ می‌توانیم برای نظام جمهوری اسلامی مشکل ایجاد کنیم؟ آن هم در شرایطی که بچه‌های کودکستانی هم به فیلترشکن دسترسی دارند؟ بحث این است که رویه‌های موجود و اینکه بگوییم «واتس‌اپ» و «تلگرام» نباید باشد، چقدر منطقی است؟ بله آنها زهر خودشان را در این شبکه‌ها می‌ریزند، اما با اینها باید با فرآیندهای نرم‌افزاری کار کرد؛ باید تولید فکر کرد و جهاد تبیین داشت. اگر نه، اینکه ما به مردم بگوییم هیچ چیز نگویید و هر چه ما گفتیم گوش بدهید که اصلاً دوره‌اش گذشته است. آنقدر در فضای مجازی اطلاعات به‌سرعت رد و بدل می‌شود که نمی‌شود مسیر انتشار اخبار را مسدود کرد. من گاهی با بعضی مسئولان صداوسیما این بحث‌های جدی را دارم. یادتان هست خانمی در تلویزیون گفته بود مملکت برای حزب‌اللهی‌هاست و هر که نمی‌خواهد برود؟ گفتم یک زمانی طاغوت هم می‌گفت مملکت مال حزب رستاخیز است و هر که نمی‌خواهد برود. همه مملکت که نمی‌توانند یک شکل باشند. اصلاً حزب‌اللهی‌ها خیلی هم خوب، ولی قرار نیست تمام مملکت حزب‌اللهی فکر کند. هر کس یک زندگی و یک فکری دارد. بله، باید با آن چیزی که هنجارشکن است، آن چیزهایی که امنیت مملکت و نظام را به خطر می‌اندازد، مقابله کرد. آن هم نه فقط با خشونت و... بلکه باید تبیین کرد، توضیح داد، توجیه کرد. باید افکار عمومی را مهندسی و راهبری کرد. در همین مسأله قانون عفاف و حجاب، ما در مجمع به آن ایراد گرفتیم. اینکه هر کس روسری‌اش را برداشت فلان قدر جریمه‌اش کنند، اعتراض اجتماعی به وجود می‌آورد. من همین الان آدم‌هایی را می‌شناسم که کاملاً متدین و چادری هستند اما با قانون حجاب موافق نیستند. حالا این میان اگر کسی آمد هنجارشکنی کرد، یا آمد در خیابان کارهای عجیب و غریب کرد، خب می‌شود با آن برخورد کرد. اما اینکه کسی روسری‌اش عقب‌تر است یا جلوتر، نباید آن را به مسأله جدی کشور تبدیل کرد. نباید دوقطبی‌های بی‌جهت به وجود آورد. چون در مسائل اصلی معمولاً دوقطبی وجود ندارد و اغلب در همین مسائل فرعی و سلیقه‌ای است که دوقطبی ایجاد می‌شود.

> به آقای قالیباف گفتم باید همه همتت را بگذاری و با همه توان از پزشکیان حمایت کنی. اما بعد احساس کردم بیخودی دارم با او محاجه می کنم. خودش قانع و قائل به همین بود و تا اینجا هم فکر می‌کنم مجموعاً دولت و مجلس خوب با هم کار کرده‌اند

آقای قالیباف در ۷ ماه کار مجلس دوازدهم که بیشترش با دولت آقای پزشکیان و طرح ایده وفاق از سوی او همزمان شد، از لباس رقیب به‌خوبی درآمد و از دولت در مباحث مختلف حمایت کرد. الان هم برای تصمیماتی که تصمیمات کلان نظام است، مانند رأی شورای عالی امنیت ملی به توقف قانون حجاب، بشدت زیر ضرب یک طیف تندرو است. ارزیابی‌تان از رویه مدیریت ایشان در مجلس چیست؟ نمره خوبی به او می‌دهید یا نظر دیگری دارید؟

زمانی در یک گفت‌وگوی تلویزیونی از من پرسیدند به دوره نایب‌رئیسی آقای پزشکیان در مجلس چه نمره‌ای می‌دهی؟ گفتم اگر می‌خواهید پزشکیانی را که سال دوم نایب‌رئیس شد با فعالیت باهنر پس از سال‌ها نایب‌رئیسی مقایسه کنید، خب این ناجوانمردی است. بالاخره برای من ۲۸ سال هزینه شد و کار کردم. اما اگر می‌خواهید پزشکیان را با سال اول باهنر مقایسه کنید، بله پزشکیان خوب است و خوب هم دارد کار می‌کند. اتفاقاً خیلی سریع‌تر از من به مسائل مسلط شد و مدیریت کرد. بنابراین اگر بخواهم درباره آقای قالیباف عادلانه ارزیابی کنم، باید بگویم شاید خود من فکر می‌کردم که او بیشتر یک مدیر اجرایی قدرتمند است. در مجلس، آن هم سال اولی که آمده بود و رئیس شد، حتماً اشکالاتی داشت. مثلاً دوره گذشته مجلس یک فراکسیون انقلاب اسلامی داشت با ۲۲۰ یا ۲۳۰ عضو، اما جالب بود که این تعداد هیچ وقت نمی‌توانستند با هم تصمیم بگیرند.

اگر بخواهید در مجلس به چپ‌چپ، به راست‌راست کنید، نمایندگان مجلس زیر بار نخواهند رفت. می‌گویند ما یک نماینده هستیم و رئیس هم یک نماینده است.

بنابراین در مجلس باید اقناعی کار کنیم. یعنی مدیریت باید بر قلب نماینده باشد. یک بار آقای اعلمی نماینده وقت تبریز تذکر آیین‌نامه‌ای داد. گفتم وارد نیست. در ادامه بحث، اعلمی گفت ما تو را فرستادیم بالا و هر موقع بخواهیم می‌آوریمت پایین. گفتم بله، حرف شما کاملاً درست، هر روزی که بخواهید می‌توانید نایب‌رئیس را استیضاح و عزل کنید، اما تا زمانی که اینجا هستم، به وظایف آیین‌نامه‌ای خودم عمل می‌کنم. منظور اینکه در مجلس باید نمایندگان را قانع کرد. با پاشو و بنشین نمی‌شود. آن وقت‌ها قبل از اینکه دکمه رأی را بزنم، می‌گفتم این مصوبه مثلاً بین ۱۶۰ تا ۱۷۰ تا رأی می‌آورد، یعنی اینقدر مسلط بودم. می‌دانستم که با نماینده‌ها باید چه طور کار کنیم. چه کسانی موضع‌شان چیست و چه رأیی می‌دهند. این بود که غافلگیر نمی‌شدیم. زیرا وقتی شما فراکسیونی در مجلس دارید با ۲۳۰ عضو، باید بدانید این فراکسیون رأی موافق می‌دهد یا مخالف. بنابراین معتقدم آقای قالیباف بالاخره در این دوره کاملاً مسلط عمل می‌کند. درباره رابطه ایشان با دولت هم باید بگویم روزی که آقای پزشکیان رأی آورد، همان شب زنگ زدم به آقای قالیباف و گفتم باید ببینمتان. ایشان هم به من محبت دارد. رفتم یک ساعت با او حرف زدم. گفتم در انتخابات ریاست جمهوری به شما رکب زدند. دوستان خودت خراب کردند و رأی کم آوردی و به مرحله دوم نرفتی. حالا آقای پزشکیان آمده... گفتم این دوره را ما کاملاً گذرانده‌ایم. سال ۷۶، می‌خواستیم رئیس‌مان آقای ناطق رئیس‌جمهوری شود که نشد، اما ما با خاتمی کار کردیم. اولین کابینه‌ای که به مجلس معرفی کرد، به تمام وزرایش اعتماد کردیم، در حالی که مجلس و فراکسیون قدرتمندی بودیم و می‌توانستیم نصف کابینه او را بیندازیم. اما گفتیم این خاتمی است که رئیس‌جمهوری شده و ما که نباید با او کل‌کل کنیم، باید با او کار کنیم. به آقای قالیباف هم گفتم باید همه همت خود را بگذاری و با همه توان از پزشکیان حمایت کنی.

> وقتی موضوع اف ای تی اف به مجمع آمد مجلس یازدهم از آن دفاع نکرد. بنابراین مسأله با نظر رئیس مجمع مسکوت ماند، چرا که اگر رأی‌گیری می‌شد به نفع شورای نگهبان رأی داده می‌شد و مسأله به بایگانی می‌پیوست

و اتفاقاً در ماجرای رأی اعتماد به وزرای دولت پزشکیان حمایت کردند...

بله حمایت کرد و عجیب هم بود که تمام کابینه پزشکیان رأی آورد. در حالی که بعضی نمایندگان تند و تیز با این موضع که این فتنه‌گر بوده و آن دیگری چه و چه، به دنبال این بودند ۷ تا ۸ وزیر پیشنهادی پزشکیان را بیندازند. اما آقای قالیباف به خوبی مدیریت کرد و همدلانه کار کردند. من تصورم این است که باید همه توانمان را بگذاریم. ممکن است آقای پزشکیان کاندیدای ما نبوده باشد، اما الان رئیس جمهوری است و ما در مملکت‌مان مشکل کم نداریم؛ در اقتصاد، بودجه، صندوق‌های بازنشستگی، در بانک‌ها و بویژه در دیپلماسی. باید با همه توان به آقای پزشکیان کمک کنیم. آقای قالیباف در این باره کاملاً توجیه بود. یعنی من بعضی جاها احساس می‌کردم بیخودی دارم با او محاجه می‌کنم. خودش قانع و قائل به همین بود. تا اینجا هم فکر می‌کنم مجموعاً دولت و مجلس خوب با هم کار کرده‌اند. البته آقای قالیباف تحت فشار تندروهای مجلس است و باید آرامشان کند. البته نه اینکه باج بدهد؛ ولی باید آرامشان کند.

چند وقت پیش، همین نمایندگان قانونی را در مجلس تصویب کردند که براساس آن نیروهای شرکتی را رسمی کنند. خب، این خیلی کار سخت و از نظر ما زیان‌آوری بود و در مجمع جلویش را گرفتیم. یک نماینده جوان در تریبون باز مجلس گفت این باهنر و انصاری و... چه کاره‌اند که در مجمع جلوی مصوبه مجلس را گرفتند؟ حالا شما می‌گویید چرا مجمع دخالت می‌کند؟ این طور مواردی هست و مجلسی‌ها گاهی از نظر عاطفی می‌گویند چه اشکال دارد حالا یک میلیون نفر هم به کارمندان دولت اضافه بشوند؟! می‌گویند اینها هم خانواده و زندگی دارند. اما ما می‌گوییم یک طرف قضیه منافع اینها است، اما طرف دیگر منافع ۸۰ میلیون جمعیت! ما باید بین این دو سبک و سنگین کنیم. کشور ما دارد از سنگینی بوروکراسی می‌ترکد. دولت هر چه پول درمی‌آورد، مالیات می‌گیرد، نفت و اموال می‌فروشد، فقط دارد حقوق می‌دهد. چیزی برای بودجه عمرانی و سرمایه‌گذاری و توسعه باقی نمی‌ماند. سیاستمدار که نمی‌تواند صرفاً عاطفی برخورد کند و جوری بشود که ۸۰ میلیون جمعیت ایران بروند زیر پوشش کمیته امداد! این طوری که نمی‌شود مملکت‌داری کرد. در مجموع اینکه، من همکاری بین آقای قالیباف در مجلس و پزشکیان در دولت را همکاری خوبی می‌بینم و البته برخی مواقع قالیباف تحت فشار عده‌ای از نمایندگان قرار دارد. حالا ممکن است یکی، دو جا هم کار از دستش درآمده باشد.

حل مسأله FATF مبادلات مالی با کشورهای دوست را تسهیل می‌کند

برش

مهم‌ترین بحث امروز مجمع بحث پیوستن ایران به FATF است. چرا این همه مدت این موضوع در مجمع مسکوت ماند؟ پشت پرده مخالفت‌هایی که در مجمع پیرامون این مسأله انجام شده است، چه بود؟

مجلس دهم همه موارد مورد نیاز برای پیوستن به FATF را تصویب کرد و شورای نگهبان فقط در بعضی احکام آن ایراد گرفت که در ادامه با اصرار مجلس دهم بر آن مصوبات، اختلاف بین مجلس و شورای نگهبان و بحث پیوستن به FATF به مجمع ارجاع داده شد. وقتی مجمع خواست مسأله را بررسی کند، عمر مجلس دهم تمام شد و مجلس یازدهم جایگزین آن شد. بنابراین وقتی بحث به صحن مجمع آمد، مجلس از طرح خود دفاع نکرد و به نوعی هماهنگ با شورای نگهبان شد.

در چنین وضعیتی قطعاً مجمع رأی نمی‌دهد. بنابراین مسأله با نظر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام مسکوت ماند. چرا که اگر رأی‌گیری می‌شد، به نفع شورای نگهبان رأی داده می‌شد و مسأله به بایگانی می‌پیوست. وقتی موضوعی به مجمع ارجاع داده می‌شود، براساس آیین‌نامه مجمع، اگر مجمع نتواند در مدت مشخصی، یعنی چند ماه تا یک سال، اعلام نظر کند، نظر شورای نگهبان حاکم می‌شود. بنابراین موضوع بعد از یک سال از دسترس مجمع خارج شد. آقای روحانی در اواخر دولت‌شان به مقام معظم رهبری نامه نوشتند که ما مشکلاتی داریم و نیازمندیم مسأله FATF حل شود، اما مجمع الان دیگر نمی‌تواند رسیدگی کند، شما اجازه دهید که مجمع مجدداً بتواند به این مسأله رسیدگی کند و حتی توصیه کرده بودند که مجمع تصویب کند. رهبری در نامه‌ای به مجمع گفتند که مجدد به این موضوع رسیدگی کنید، اما ایشان اعلام کرده بودند که تصویب با نظر کارشناسان باشد و تصمیم بگیرید. وقتی موضوع مجدد به مجمع آمد، دولت آقای رئیسی تشکیل شد. پس دوباره باید منتظر دولت می‌بودیم تا بیاید و از لایحه خود دفاع کند. چرا که حالا مجلس با شورا هم‌نظر بود. با این حال، دولت نیز اصراری برای بررسی نداشت و بیشتر به دنبال این بود که ما به لیست سیاه FATF نرویم. بنابراین امروز هم دولت مؤثر است، یعنی دولت اگر بیاید و محکم دفاع کند، مجمع موضوع را به صورت جدی در دستور کار قرار می‌دهد.

در مورد FATF حتی چین و روسیه که دوست و متحد راهبردی محسوب می‌شوند، پیوستن ایران به این نهاد مالی بین‌المللی را توصیه کرده و ضروری می‌دانند. بانک‌های چین حتی از صدور یک کارت بانکی برای اساتید ایرانی مقیم چین خودداری می‌کنند. این کمترین خواسته یک ایرانی است، بماند که به دلیل قرار داشتن ما در فهرست سیاه FATF در روابط مالی ما با کشورهایی که نزدیک‌ترین روابط را داریم، مشکل ایجاد شده است. چه مصلحت بالاتری وجود دارد؟

من معتقدم تحریم‌ها ضربه زیادی به کشور زده و مسأله FATF هم وضعیت را بدتر کرده است. بر خلاف کسانی که می‌گویند با وجود تحریم‌ها رفع مسأله FATF مشکل چندانی را حل نمی‌کند؛ معتقدم دست کم می‌توان با کشورهای دوست که زیر بار تحریم امریکا نمی‌روند، مبادلات مالی و پولی داشت. حال آن که اکنون براساس مقررات بین‌المللی، همین کشورها هم نمی‌توانند با ما مبادلات مالی داشته باشند. البته من الان نمی‌توانم پیش‌بینی کنم که مجمع به پیوستن ما به FATF رأی خواهد داد یا نه. ما نیازمند بحث‌های کارشناسی و دفاع از سوی دولت هستیم. موضع من هم دفاع جدی است.

مجمع یک نهاد متفکر در ساحت نظام سیاسی جمهوری اسلامی محسوب می‌شود. رؤسای قوا دائماً از ناترازی‌ها صحبت می‌کنند. یک عده، از جمله در مجمع می‌گویند چرا رشد ۸ درصدی که پیش‌بینی شده اجرا نمی‌شود؟ از طرف دیگر گفته شده تحقق رشد ۸ درصدی دست کم به ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری نیاز دارد. به هرحال چنین وضعیتی به یک تصمیم‌سازی فراتر از شرایط عادی برای عبور از این وضعیت، نیاز دارد. چرا ایده‌ای برای حل این مسأله وجود ندارد؟

ما مشکل داریم، اما در چهل سال گذشته روزهای سخت‌تر از این را هم پشت سر گذاشتیم. با کمک مردم و تدبیر رهبری از همه آنها عبور کردیم. با این حال ما باید یک راه‌حل برای عبور از وضعیت کنونی داشته باشیم. من در یک دیدار با رئیس جمهوری به ایشان گفتم شما نهایتاً بتوانید کارهای روزمره لازم در منصب ریاست جمهوری را انجام دهید، در حالی که مملکت نیاز به چند جراحی دارد و البته این جراحی‌ها خونریزی دارد، عوارض دارد و ریکاوری می‌خواهد. بنابراین شما نیازمند یک کادر مجرب هستید و باید از افرادی که تجربه و سابقه دارند و مهم‌تر از همه شخصاً ذی نفع وضع موجود نیستند، بخواهید برای جراحی‌های اساسی نقشه راه تعیین کنند. این نقشه راه نیازمند خردمندی، اطلاعات و شهامت است. هر چه زمان بگذرد شرایط بدتر می‌شود، بنابراین نباید معطل کرد. ما در حال حاضر وظیفه خطیری بر عهده داریم. نزدیک به ۸ تا ۹ سال است که درگیر جنگ جدی اقتصادی هستیم.

رهبری در همین رابطه شورای عالی سران قوا را تأسیس کردند و گفتند با مشورت مشاوران خود تصمیم بگیرید و هر زمان به اجماع رسیدید، من حمایت می‌کنم و به آن تصمیم عمل کنید. ایشان حتی اعلام کردند هر زمان که به اجماع رسیدید، حتی نیاز نیست از من اجازه بگیرید و به آن تصمیم عمل کنید. به این دلیل که جنگ تمام‌عیار است و باید قرارگاه ایجاد کرد. این یک جنگ اقتصادی جدی است و ما نمی‌توانیم منتظر تصمیم شوراها و نظر مجمع و شورای نگهبان و... بمانیم. بلکه باید تصمیم‌گیری کرده و سریع به آن عمل کنیم. برخی از تصمیمات سری است و در مذاکرات هم تأکید می‌شود که رسانه‌ای نشود. اینها ضروریات شرایط و وضعیت کنونی کشور است. نباید جامعه را معطل تصمیمات نهادهای مختلف کرد. این جنگ تمام عیار نیازمند قرارگاه است و این قرارگاه نمی‌تواند منتظر نظر کمیسیون اقتصادی دولت، شورای اقتصاد و دیگر مجموعه‌ها باشد.

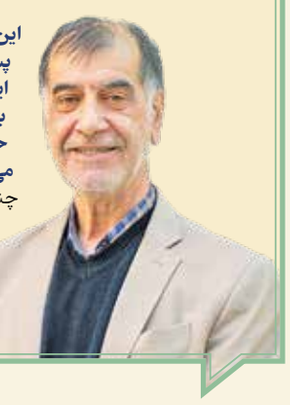

این روزها یکی از مواردی که به‌صورت ضمنی مطرح می‌شود و بویژه پس از انتشار شایعه دیدار آقای ایروانی سفیر جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد با ایلان ماسک تقویت شد، بازگشت به روند جدی‌تر کاهش تنش با امریکاست. آیا به عنوان یک عضو حقیقی مجمع تشخیص مصلحت نظام چنین احتمالی را تأیید می‌کنید؟

چنین مباحثی را نمی‌شود و نباید به سطح مباحثات رسانه‌ای آورد. بسیاری از مشکلات کشور راه‌حل دارد و می‌شود با تدبیر و البته جراحی از این مشکلات عبور کرد. نباید مردم را ناامید کرده یا به آنان دروغ بگوییم.